

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Karar No:17

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı, Soyadı Adresi	Dilekçe Konusu
7540	Bahri ÇAPAR 443 Sokak No:6 D.9 Balkaya Apt.. Bahçelievler/İZMİR	Yaşlılar için gündüz bakımevi açılmasını istiyor.

Komisyonumuz, yaşlılar için gündüz bakım evleri açılması istemli ismi yukarıda belirtilen dilekçeye ait dilekçeyi, Devlet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Belediye temsilcileri ve Türk Geriatri Vakfı temsilcilerinin katıldığı 23.06.2005 tarihli 10 uncu toplantısında, ikinci gündem maddesi olarak görüşülmüştür. Toplantıda, ülkemizde özel kişi ve kuruluşlara, yaşlılara yönelik gündüz bakımevleri açma yetkisi verilmesi ve bu konu ile ilgili yapılması gereken mevzuat değişiklikleri çeşitli yönleriyle incelemiş ve karar bağlamıştır.

Bilindiği üzere, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 10. maddesinin (f) fıkrası ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Yaşlı Hizmetleri Daire Başkanlığı;

-Sosyal ve ekonomik yoksulluk içinde bulunan yaşlıların tespiti, bakımı ve korunmaları ile ilgili hizmetleri düzenlemek, takip etmek, koordinasyon sağlamak, denetlemek,

-Yaşlılara yönelik huzurevi ile benzer nitelikteki sosyal hizmet kuruluşlarının yurt sathında dengeli ve ihtiyaçlara dayalı olarak kurulması ve belirli program çerçevesinde yaygınlaştırılması ile ilgili faaliyetleri planlamak, uygulamak ve yürütülmesini takip ve koordine etmek,

-Yaşlıların toplum içinde korunması ile ilgili faaliyetleri düzenlemek ve yürütülmesini sağlamak,

-Kamu kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerinince açılacak yaşlı kuruluşlarının açılmaları, çalışmaları ve denetlemeleri ile ilgili esasları belirlemek, rehberlik etmek, uygulamayı takip, koordine etmek ve denetlemekle görevlendirilmiştir.

İlgili yasanın öngördüğü esaslar doğrultusunda yaşlıya yönelik varolan hizmetlerin iyileştirilmesi ve yeni hizmetlerin başlatılması çalışmaları;

-SHÇEK Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Yönetmeliği,

-Özel Huzurevleri ve Yaşlı Bakımevleri Yönetmeliği,

-Kamu Kurum ve Kuruluşları Bünyesinde açılacak Huzurevlerinin kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik olmak üzere 3 yönetmelik çerçevesinde yürütülmektedir.

I- Hükümet, Belediye ve Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcilerince Yapılan Açıklamalar

Toplantıya iştirak eden katılımcılar tarafından yapılan açıklamalar özetle şunlardır:

SHÇEK Genel Müdürlüğü Yaşlı Hizmetleri Daire Başkanlığı olarak yürütülmekte olan hizmetler arasında özel yaşlı gündüz bakımevi işletmesine ilişkin hizmet modeli ve bununla ilgili bir yönetmeliğin bulunmadığı, ancak SHÇEK Genel müdürlüğüne bağlı olarak 66 yatılı huzurevi bulunduğu, yine özel statüde özel ve tüzel kişilerin işletmekte olduğu 66 tane huzurevinin ülkemizde hizmet verdiği, çağımızın gelişen ve değişen şartlarında yatılı yaşlı hizmetleri yanında yeni hizmet modellerinin çeşitlendirilmesi, geliştirilmesi yönünde çalışmaların yapıldığı, örnek olarak evde bakım hizmeti, gündüzlü bakımevi hizmetleri alanında yapılmakta olan çalışmaların kısa zaman içerisinde sonuçlandırılabilmesi,

Hali hazırda İllerde SHÇEK Genel Müdürlüğüne bağlı olarak hizmet veren Yaşlı Dayanışma Merkezlerinin bulunduğu, bunun yanında yaşlılara yönelik evde bakım veya gündüz bakımevi hizmeti veren çeşitli belediyeler bulunmakta olduğu,

Türkiye Geriatri Vakfı temsilcisi; yaşlılarla ilgili hizmetlerin devletin kontrolünde STK aracılığı ile verilmesiyle, verilen hizmetlerin kalitesinin artacağı, bu tür bakımevlerinde hizmetlerin daha pratik ve profesyonelce verilebileceği, yaşlıların bulunduğu ve yaşadığı ortamdaki koparılmaması gerektiği, bakımevlerinin kişilerin özel ve sosyal çevresine uygun yerlerde yapılması, bu yapılanmaların muhakkak profesyonel insanlar tarafından gerçekleştirilmesinin yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

Ülkemizde herkesin, her şeyin bırakılabileceği bir yer, ortam olmasına rağmen yaşlıların sabah bırakılıp akşam alınabileceği, günlük yaşlı kreşlerinin bulunmadığı gözlenmektedir.

Kurulacak bu merkezlerde yaşlıların ilgi alanlarına ve el becerilerine yönelik hizmetlerin sunulması teşvik edilmelidir.

Kamu kuruluşları, bu tür yerlerin açılabilmesi için özel girişimcilere arsa temin etmelidir.

Özel huzurevleri ve yaşlı bakımevleri yönetmeliğinde yapılacak bir ilave ile yaşlılar için gündüz bakım evleri açılması ile ilgili mevzuat eksikliği giderilebilecektir.

Sağlık Bakanlığınca uygulanan “Evde Bakım Hizmetleri Yönetmeliği” hastalara ve hastalığa yönelik olarak evde tedaviye devam amacıyla uygulanmaktadır.

Açılmasına ihtiyaç duyulan özel gündüz bakım evlerinde; yaşlıların günlük bakımlarının yapılması, ilaçlarının verilmesi, rahatsızlığı yoksa bu kişilere el becerileri kazandırılması, belli bir birikime sahip bilge kişilerin bilgilerinden ve tecrübelerinden kreşlerde kalan çocukların yararlandırılabilmesine yönelik projelerin devlet ve sivil toplum örgütlerinin desteğiyle gerçekleştirilmelidir.

Yapılacak çalışmaların mali boyutu, yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve hizmeti alacak kişiler arasında paylaştırılabileceği ifade edilmiştir. Özellikle yaşlılarla ilgili verilen hizmetlerin mutlaka devletin oto kontrolünde yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Yaşlılarla ilgili olarak yeni bir proje ilk defa pilot il olarak Kocaeli seçilerek uygulamaya başlanmıştır. AKON projesi olarak adlandırılan bu projedeki amaç şudur: Belirli bir birikime sahip yaşlılar ve genç emekliler, 21 günlük bir eğitimden sonra üçüncü göz olarak verimliliği artırıcı nitelikte topluma kazandırılması düşünülmektedir. Yerel yönetimlerde, işletmelerde verimlilik çalışmaları yapabilecekler, bilgi ve kültür birikimlerini alt nesillere aktarabileceklerdir. Bu proje yerel yönetimlerde uygulanmaya başlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar neticesinde bu kişiler yeni bir statü kazanacaklar, bunun neticesinde daha az düşünecekler, daha az düşününce daha az doktora gidecekler, daha az doktora gidince de daha az ilaç kullanacaklar, neticede Sağlık Bakanlığının yükü hafifleyecektir. Bu uygulama gerçek anlamda sosyal bir proje olarak ta nitelendirilebilir..

Ülkemizde insanların yaşama üst sınırı artma eğilimindedir. Yaşlanan bir yapımız var. Şu an yaşam yaşı 70' in üzerine doğru gidiyor. Dolayısıyla bu tür merkezler uzun vadede mutlaka düşünülmeli ve sayılarının arttırılmasına yönelik çalışmalara ivedilikle başlanılmalıdır. Yapılacak bu çalışmalar, sadece sivil toplum örgütleri ve belediyelerle değil, özel kişiler, tüm tüzel kişilikler, şirketler ve ilgili bakanlıklar bu konuyla ilgilenmelidir. Bunun oluşturacağı rekabet ortamında yapılacak çalışmaların çok faydalı olacağı düşünülmektedir.

II- Komisyonun Tespitleri ve Değerlendirmesi

Sanayileşme ve kentleşme süreci içerisinde geleneksel ailenin çekirdek aileye dönüşmesi, kadının çalışma hayatına girmesi, gelenek, kültür ve değerlerdeki değişimler, ayrıca tıpta kaydedilen ilerlemeler neticesinde ortalama insan ömrünün uzaması ve yaşlı nüfusun artması, yaşlılığı bir sosyal sorun olarak ortaya çıkarmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, ekonomik ve sosyal yönden muhtaç durumunda olan ihtiyaç gruplarının ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, Ülkemizde yaşlıların korunması, yaşlı evleri yapma, değişik illerde aceze evleri, güçsüzler yurdu, düşkünler evi ve huzur evi adı altında yatılı ve yaşlı kuruluşlarının açılması faaliyetlerini, mahalli ve ulusal düzeyde planlama, yönetme ve denetleme görevini üstlenmiştir. Bu hizmetler kapsamında; çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerel yönetimlerce, çeşitli dernekler, azınlıklar ve gerçek kişilerce de yaşlılara hizmet vermek amacıyla yatılı yaşlı kuruluşları açmışlardır. Bu amaçla ülkemizde yaklaşık olarak 10 bin kişi çeşitli kurum ve kuruluşların açmış bulunduğu huzurevlerinde bulunmaktadır.

Yaşlılar için gündüz bakım evleri açılması konusunda komisyonumuza yapılan başvuru ile ilgili yapılan araştırma sonucunda bu konuyla ilgili mevzuatımızda bir düzenleme olmadığı belirlenmiştir. Ancak bu konuda herhangi bir kanun değişikliğine gerek olmaksızın konu ile ilgili uygulanmakta olan mevcut yönetmeliklerde yapılacak düzenleme ile sorunun çözümlenebileceği anlaşılmıştır.

Karar:

Yaşlılar için gündüz bakımevleri açılması istemine ilişkin yukarıdaki tespit ve değerlendirmeler sonucunda:

Yaşlılar için gündüzlü bakımevleri açılmasına ilişkin herhangi bir yasal düzenlemeye gerek kalmaksızın şu an yürürlükte olan “Özel Huzurevleri ve Yaşlı Bakımevleri Yönetmeliği”nde yetkili idari makamlarca da gerekli değişikliğin ivedilikle gerçekleştirilmesine, yapılacak çalışmalarda SHÇEK’in; yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, tüzel kişilikler ve özel kişiler arasında gerekli koordinasyonun hızla sağlanması hususunda öncülük yapmasına, TBMM İçtüzüğü’nün 117 nci ve devamı maddeleri hükümlerince karar verildi.

Yahya AKMAN
Şanlıurfa Milletvekili
Başkan

Alaettin GÜVEN
Kütahya Milletvekili
Başkanvekili

Kenan ALTUN
Ardahan Milletvekili
Sözcü

(Toplantıya Katılmadı)
Fehmi ÖZTUNÇ
Hakkari Milletvekili
Katip Üye

(Toplantıya Katılmadı)
Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili
Üye

Cahit CAN
Sinop Milletvekili
Üye

Mahmut GÖKSU
Adıyaman Milletvekili
Üye

Abdülmecit ALP
Bursa Milletvekili
Üye

(Toplantıya Katılmadı)
Sedat KIZILCIKLI
Bursa Milletvekili
Üye

(İmzada Bulunamadı)
Mustafa EYİCEOĞLU
Mersin Milletvekili

(Toplantıya Katılmadı)
Şevket ARZ
Trabzon Milletvekili
Üye

Ali TEMÜR
Giresun Milletvekili
Üye

(Toplantıya Katılmadı)
Zeynep Damla GÜREL
İstanbul Milletvekili
Üye